

Utgave 3

27. Juli 2018

**Informasjon spres fortere,
avstanden virker mindre,
og kloden oppleves flatere**

DISTRIBUERTE NYHETER

FREMTIDENS BANK OG FINANS I 2030

Dette dokumentet er skrevet av Lasse Meholm. Innholdet er en oversettelse og oppsummering av et dokument fra World Economic Forum. Jeg kan ikke garantere rett oversettelse, link til originaldokumentet følger.

Det meste av det som står her finnes også på bloggen min www.finansit.no/blogg

DISTRIBUERTE NYHETER

BANK OG FINANS I 2030

COMMITTED TO
IMPROVING THE STATE
OF THE WORLD

Global Future Council on Financial and Monetary Systems

The Global Financial and Monetary System in 2030

May 2018

Originaldokument: <https://www.weforum.org/reports/the-global-financial-and-monetary-system-in-2030>

INNHOLD

Regulering.....	2
Digitalisering	2
Makro risiko.....	6

DIGITAL- ISERING

Bank og finans står nå ved et veiskille. De neste 12 årene kommer til å medføre større transformasjon enn de siste hundre årene.

Dette dokumentet er en oversettelse og oppsummering av en rapport fra World Economic Forum.

REGULERING

Global BNP var i 2017 79 865 milliarder dollar, eller anslagsvis 651 000 milliarder kroner. I følge FSB (Financial Stability Board) kostet finanskrisen i 2007 og 2008 anslagsvis 25 % av den globale BNP, anslagsvis 125 000 milliarder kroner. Etter krisen har det vært stort fokus på stabilitet og et tilpasningsdyktig bank og finansvesen, som har resultert i at bankene er mer likvide, har større bufferkapital og er mer tilpasningsdyktige. Selv uroligheter som Brexit, krisen i Hellas i 2011, Italia årene etter, store endringer i oljeprisen og store lån som ikke betales til rett tid har ikke skaket for mye opp i bank og finansmarkedet.

G20 har tatt til ordet for mer global samhandling rundt reguleringer, noe myndighetene i EU og USA har fulgt opp. Det er avgjørende at rammebetingelsene er så like som mulig på tvers av landegrensene, at de er forutsigbare og gjennomsiktede. Det er også viktig at den endelige Basel reguleringen innføres så likt som mulig i alle land for å forhindre unødvendig kompleksitet og ineffektivitet.

Den teknologiske utviklingen har vært enorm de siste ti årene. Algoritmisk dataprosessering, kunstig intelligens, big data og store datamengder samt bedre internett. I tillegg blir rollen som mellommann utfordret av Blockchain/DLT. Med mer digitalisering kommer også risiko for cyber angrep og teknisk svikt.

De fleste bankene investerer i digitalisering, selv om den økonomiske fordelene ofte ikke er synlig med en gang. Det er viktig at politikere og reguleringsmyndighetene er aktive i teknologiutviklingen og ikke bare passive tilskuere. Ikke bare for å lete etter risiko men også for å bidra til forbedringer. Dermed må de sørge for å ha adekvat kapasitet.

Det viktigste frem mot 2030 er at politikere og tilsynsmyndigheter i alle land koordinerer rammebetingelsene mest mulig.

DIGITALISERING

Bank og finans står i disse dager midt i en bølge av tekniske endringer. Det er lettere for nye selskaper og Fintech å komme inn i finansmarkedet enn for 20 år siden og de kan stille seg mellom kunden og banken i større grad. Det er særlig tre teknologier som kan gjøre store endringer A) betaling med nye mellommenn (PISP) B) dataaggregering og kunstig intelligens C) Blockchain og DLT. Tidlig på 2000 tallet regnet man med at oppstartsselskaper (som nå kalles Fintech) skulle ta deler av markedet, men det har enda ikke skjedd tross et stort antall nye selskaper, men det har ført til at de tradisjonelle bankene har hevet seg.

70 % av bankkunder har mest tillit til deres bank for å passe på sine penger, men det vil endre seg dramatisk mot 2030. Generasjon X og Y vil utgjøre 70 % av arbeidsstyrken i 2030 ifølge FN. I England aksepterer for eksempel ikke 54 % av personer mellom 54 og 64 år at noe samler personlige data om dem, mens bare 15 % mellom 18 og 24 år har noe imot det.

Innen 2030 vil finansielle tjenester bli totalt transformert noe som gjør at dagens banker, teknologileverandører til finansmarkedet (Fintech) og reguleringsmyndigheter må delta aktivt i transformasjonen. Techfin selskaper (teknologiselskaper som entrer finansmarkedet) kommer til å endre spillereglene med sine enorme databaser og muligheter for å utvikle fritt seg med dagens regelverk.

Key Elements of Financial Services	Three Forces		
	Payment Disintermediation	Data Aggregation and Artificial Intelligence	Distributed Ledger Technology (including Cryptocurrency)
Means of Exchange	Choice and competitive service Lower oversight and screening Merging of finance and commerce	Better experience and risk management Concentrated power influencing purchase decisions	Choice and efficient processing More infrastructures Reduced monetary control
Management of Wealth	Extension of payments freedom Rise of quasi deposits	Enhanced bargaining power via new aggregators Broader regulatory burden	New asset and efficiency Lower oversight – need for taxonomy of trust
Custody of Personal Data	De-centralized responsibility Less regulatory protection	Convenience and service Reduced consumer choice with lower regulatory oversight	Owner controlled and enhanced privacy controls Persistent data risk – almost impossible to be forgotten

Betalinger.

Techfin selskaper som Alipay, Apple and Google samt Fintech selskaper som Mondo, PayPal, Transferwise og Revolut har entret markedet basert på sin opprinnelige kontakt med kundene på sosiale nettverk, handelsnettverk og annet. Folk har dårligere tid, er teknofriker eller bare ønsker bedre og billigere tjenester, noe disse nye leverandørene er flinke til å utnytte. I Kina benytter 92 % av universitetsstudentene seg av mobilbetalinger, men stort sett bare (85 %) fra de to store AliPay og WeChatPay. Opprinnelig var det stort sett betaling med små beløp i store volumer, men i den senere tid har både private og selskaper økt beløpene. Nylig ble det solgt to Boeing 747 på AliPay, som et signal om at store selskaper med stor beløp er på vei inn dette markedet og bort fra bankene.

Via betalinger har disse selskapene beveget seg inn i andre områder som sparing. Verdens største pengemarkedsfond, Kinesiske Yu'e Bao, har nær en milliard kunder som hver har små beløp i spareporteføljen, men likevel administrerer fondet nær 1 340 milliarder kroner, og har bygget ut en rekke tjenester for pensjonssparing på toppen av dette.

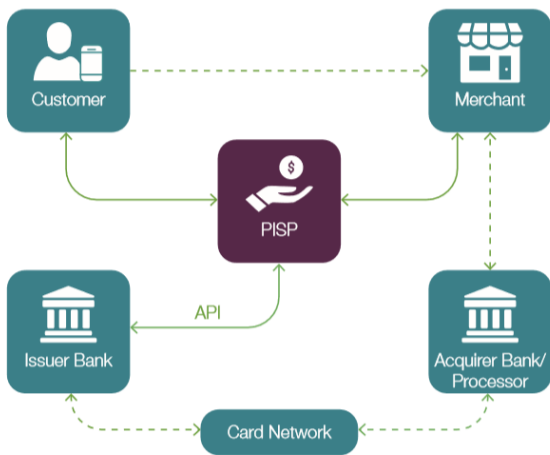
Data

Personlige data er viktig, men konsekvensene av KYC er at stadig flere aktører får tilgang til stadig mer personlig data. Data er den nye oljen. Dermed blir bankenes rolle som sikker forvalter av personlige data utfordret. Når PSD2 og åpne API blir standard vil mange flere få tilgang til kundenes data, også selskaper som er dårligere regulert enn bankene. Da blir det en kamp om hvem som blir foretrukket av kundene, og muligheten er der for at de som alt har kundenes personlige liv slik som Facebook og Snapchat eller de som har kundenes ønsker slik som Amazon, Taobao and Lazada vinner.

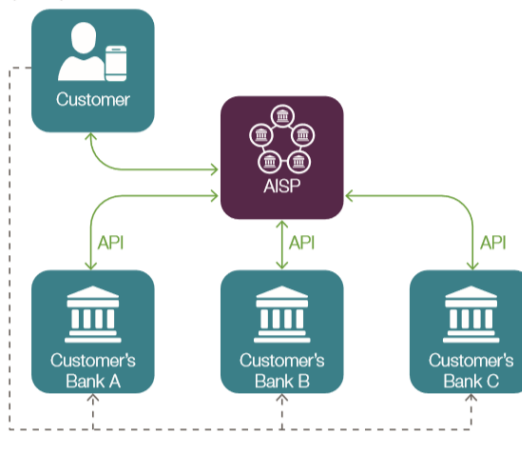
European Payments Service Directive 2; new players AISP and PISPs

Source: Accenture (2016): Seizing the opportunities unlocked by the EU's revised payment services directive

AN UPDATED PAYMENT MODEL INCLUDING A PAYMENT INITIATION SERVICE PROVIDER (PISP)

AN UPDATED INTERACTION MODEL INCLUDING AN ACCOUNT INFORMATION SERVICE PROVIDER (AISP)

Det er ventet at kundene stort sett vil befinne seg hos PISP og AISP, og ikke i bankenes web og mobilbank flater. Det vil flytte makten fra bankene til aggregatorene i PISP og AISP. Spørsmålet er selvsagt hvem av disse aggregatorene som kommer til å dominere og hva bankene kommer til å gjøre? I tillegg hvordan kan reguleringsmyndighetene følge med i det store antall aktører?

Blockchain, distributed ledger technology (DLT) og kryptovaluta.

Det er fremdeles tidlig i utviklingen av denne teknologien men teknologien har mulighet til å bli hovedkomponenten i lagring og overføring av alle typer verdier. Mulighetene for ulike aktivtaklasser er enorme slik som kunst, levende dyr som sikkerhet for lån, identifikasjon og attester for å nevne noe. DLT teknologien brukes allerede av en rekke selskaper for å skape større gjennomsiktighet, bedre distribusjon av data, sikrere lagring av informasjon, redusert behov for avstemming, fjerne mulighet for flere versjoner av sannheten og bedre tillit til de data som er lagret. Clearstream (eid av Deutsche Börse) bruker DLT for beregne sikkerhet for handel sammen med norske VPS og tre andre CSD (central securities depositories). Kommersiell bank blir med det risikofrie ved å bruke collcos (collateral colored coin) sammen med tradisjonell teknologi i Eurex clearing. Banken Standard Chartered benytter DLT «TradeSafe» for å forhindre dobbeltfakturering og svindel. De er også partner med Ripple innen internasjonal betaling for å få fortere oppgjør, lavere kostnader, mindre avstemming og bedre likviditet, samt bedre priser ut til kundene.

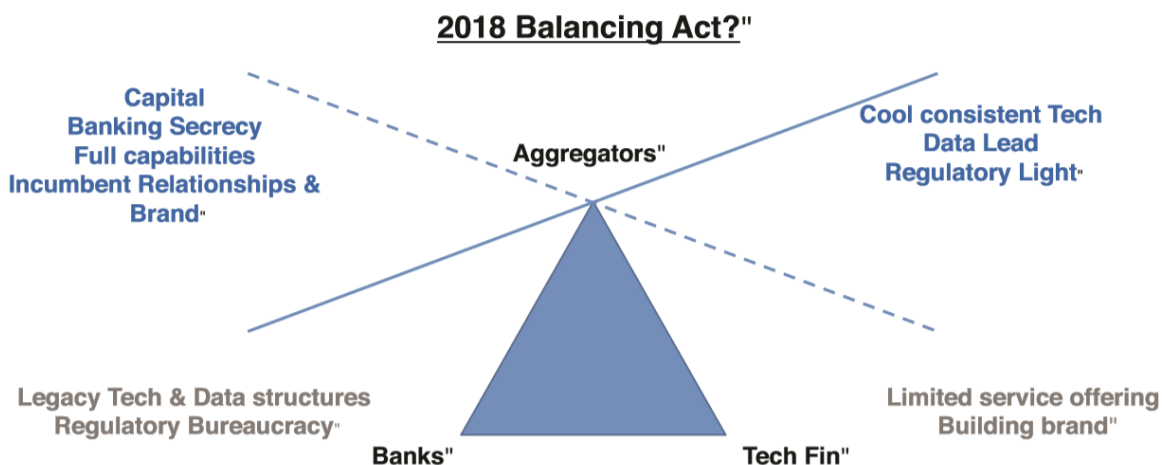
Kryptovaluta kan sees på som høydepunktet til Blockchain/DLT. Dette representerer en omkjøring i forhold til sentralbanker og tradisjonelle (fiat) penger ved å tilby en ny aktivtaklasse som også benyttes til å finansiere oppstartsbedrifter med såkalte ICO (Initial Coin Offering) som med det unngår bankenes corporate finance. Verden er nesten som hypnotisert over dette fenomenet som enten er en gigantisk boble eller rett og slett penger funnet opp på nytt. Uansett er kryptovaluta i ferd med å bli en del av økosystemet vårt ettersom store selskaper etter hvert aksepterer det som betaling ((PayPal, Nasdaq, Expedia og Subway og i tillegg myndigheter, for eksempel, the Swiss municipality Chiasso. Tiden vil vise om disse to pengeenhetene vil leve side om side eller en av dem vil overta.

Det er imidlertid et par ting som må overvinnes:

Inherent Risks	Implementation Risks
Persistent data – Almost impossible to be forgotten	Fragmentation of standards – Given the current lack of integration, standardization and systematization in approach
Consensus decision limitations – May lead to misinformed, slow or simply no decisions	Regulation for blockchain providers – Including questions on KYC, anti-money laundering and source of wealth
Excessive power consumption – This may be overcome by simply using private ledgers or deploying alternative consensus algorithms such as Hashgraph ^[14] , and as some argue, The Tangle ^[15]	Complexity – Do we need a new taxonomy to help navigate this new world for customers?

2030

Konkurransen mellom de tradisjonelle bankene og de nye spillerne har startet, og det er slett ikke klart hvem som kommer til å vinne.

Kommer de nye til å vinne, eller kommer bankene til å slå tilbake eller kommer et fåtall banker og nye til å dele det meste mellom seg? Uansett kommer bankverden til å gjennomleve en transformasjon frem til 2030, og de valgene bankene og de nye tar i dag kommer til å ha stor påvirkning på resultatet i 2030.

Reguleringsmyndighetene må sørge for like konkurransevilkår, hvordan de påvirker spillet og sørger for investorsikkert samt analyserer risiko med hensyn på kunstig intelligens. **Kommersielle banker** må holde tett nærhet til kundene, innovere, digitalisere og være fleksibel, i tillegg bruke «sikkert som banken» og eksisterende data og til sist tette eventuelle hull i tjenestemenyen. **Techfin** bør fokusere på fortsatt aggregere data, tilby nye tjenester, bli regulert, fokusere på kunstig intelligens og hjelpe de fattige som ikke har banktjenester. **Formues forvaltere** bør fokusere på ny teknologi og levere høyere alfa og billigere beta, jobbe sammen med reguleringsmyndighetene for å bygge tillit, bygge broer til privatmarkedet og techfin, bygge nye forretningsmodeller og bedre aktiva allokering. **Kundene** må passe sine private data, forsvare sin identitet og selge privat informasjon så dyrt som mulig, velge noen få nye leverandører og ikke se seg blind på teknologier som kunstig intelligens.

Forretningsmodellene kommer til å endres. Det finnes hundrevis av nye Fintech selskaper på vei inni markedet med helt nye forretningsmodeller som er ulike de tradisjonelle bankene, i tillegg kommer de store plattformene (Google, Apple, Facebook, Amazon, Alibaba, Tencent).

Reguleringsmyndighetene er viktige, noe PSD2 beviser som gjør at det åpnet opp for nye spillere. Myndighetene ønsker mer konkurranse, bedre tjenester og lavere priser. Til siste kommer brukerne til å kreve mer og bedre tjenester, døgnet rundt, hver dag og hele året. Vinneren er de med best brukeropplevelse og verdi for brukerne.

Med digitalisering følger også behovet for ny kunnskap både hos banker og kunder rundt datasikkerhet og datainnbrudd. Betalinger blir en usynlig del av brukeropplevelsen, noe som medfører at økonomisk rådgivning blir viktigere.

MAKRO RISIKO.

For lav og for lenge

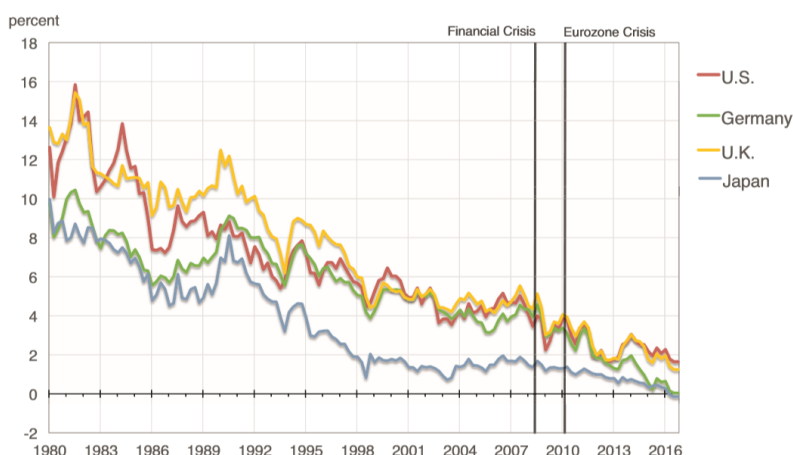
De globale rentene er historisk lave, noe som skaper utfordringer for bankene, i tillegg til digitaliseringen. Mye tyder på at de også kommer til å være lave i mange år. Mange banker henter inn penger i korte renter og låner ut i lange renter, og med dagens spread er det lite å tjene på dette. I tillegg har mange livsforsikringsselskaper en garantert rente på pensjonsforpliktelsene til kundene. I følge EIOPA (European

Insurance and Occupational Pensions Authority) har mer enn halvparten av Europeiske livsforsikringsselskaper en garantert rente som overstiger tiårig statsobligasjoner. Dette har ført til at både banker og livsforsikringsselskaper, i tillegg til bedrifter og privatpersoner øker risikoeksponeringen i sine finansielle porteføljer for å få avkastning. Et eksempel er økte bygg og boligpriser. Samtidig er det en økt risikoe dersom rentene stiger for raskt. Resultatet er at banker og livsforsikring bør se på sine forretningsmodeller og redusere avhengigheten av renteinntekter og heller se om det er mulig å vri mer inntekter over på gebyrer. Men dette er igjen en utfordring, for det er her Fintech og Techfin selskapene er gode.

Det er mange grunner til at rente kan forbli lave i lang tid. 1) lavere global investering i forbedringer, som fører til mindre etterspørsel etter kapital 2) lavere fødselstall og lengre forventet levealder fører til mer sparing og mindre handel 3) økt sparing på grunn av manglende finansielt sikkerhetsnett i mange fremvoksende økonomier og at mange ønsker å nedbetale lån etter finanskrisen i 2008 4) redusert investeringer i produktivitet som følge av økt usikkerhet og flatere prisstigning.

Figure 1: Long yields for US, Germany, UK and Japan, 1980-2016

Source: Gourinchas and Rey (2016)

The consumption-to-wealth ratio in the US, UK, France and Germany 1920-2011

indikerer at rentene vil forbli lave i alle fall til 2021.

Hva kan gjøres?

Mens USA har redusert sine investeringer i utlandet har Europa vært mer opptatt av å redusere lånebyrden og med det eksportert lavere forbruk til utlandet. Fremover bør det offentlige øke sine langsiktige lån når renten er lavere enn prisstigningen, noe som ikke vil øke risiko for finansiell ustabilitet. En annen mulighet er at tilsynsmyndighetene bidrar til at det etableres et Europeisk marked for sikre formueplasseringer, slik som for eksempel «European deposit insurance». Krisen i Hellas viser at det er behov for en bedre mekanisme for å ta tap og så komme seg videre for bankene for å forhindre at kriser enten blir selvforsterkende eller eksporteres til andre land. Bedre utbygde kapitalmarkedet og deling av risiko gjennom aksjeinnhav eller BNP linkede obligasjoner kan også bidra. Til sist vil det bidra positivt om reguleringsmyndighetene fulgte bedre med i aktiviteten til store finansielle aktører for å forhindre større berg-og-dalbane i økonomien basert på grenseoverskridende finansiell aktivitet.

Forholdstallet forbruk i forhold til formue er en viktig indikator som kan si noe om historisk og fremtidig økonomisk utvikling.

To ganger i historien har forholdstallet sunket kraftig, like før depresjonen i 1930 og før finanskrisen i 2007, perioder der husprisene og aksjebørsene har steget. Estimater gjort av Gourinchas and Rey (2016)